

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ І МЕНЕДЖМЕНТУ ЗЕД

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

_____ І.Г. Шавкун
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20__

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
(назва освітнього ступеня)
спеціальності 073 Менеджмент
(шифр, назва спеціальності)

освітня програма Бізнес-адміністрування
(назва)

Укладач Олійник О.М.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту ЗЕД
Протокол № 1 від “30” серпня 2016 р.
Завідувач кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту ЗЕД _____

_____ Д.Т. Бікулов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету менеджменту

Протокол № 1 від “30” серпня 2016 р.
Голова науково-методичної ради
факультету менеджменту

_____ А.С. Чкан
(підпис) (ініціали, прізвище)

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>07 Управління і адміністрування</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 150 год.	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
	Освітня програма <u>Бізнес-адміністрування</u> (назва)	2-й	-
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 6 год	Рівень вищої освіти: магістерський	14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		28 год.	-
		Самостійна робота	
		108 год.	-
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Реінжиніринг бізнес-процесів» - формування у студентів управлінського мислення, комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації політики ефективного управління в сучасних організаціях, що базується на реінжинірингу системи бізнес-процесів організації.

Завдання вивчення дисципліни «Реінжиніринг бізнес-процесів» - теоретична та практична підготовка студентів з питань: формування ефективної системи управління в організації; обґрунтовування концептуальних засад та методологічних принципів управління бізнес-процесами компанії; формування та аналіз системи управління бізнес-процесами, узгодження бізнес-процесів організації; порівняння методик моделювання бізнес-процесів, ідентифікації і виділення бізнес-процесів, технології опису бізнес-процесів та їх ранжування, визначення цілей і критеріїв оптимізації бізнес-процесів, ключових показників результативності бізнес-процесів.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей) щодо вмінь:

знати: предмет та завдання навчальної дисципліни; сутність концептуальних основ, термінології та методології дослідження закономірностей функціонування та розвитку системних об'єктів; основну мету та завдання системного аналізу, як методологічної основи теорії та практики моделювання бізнес-процесів; усвідомлення значимості системного аналізу бізнес-процесів у відтворенні сучасного вітчизняного виробництва, основні підходи до проведення процедур моделювання бізнес-процесів керівниками компанії; принципи й методи вимірювання та безперервного покращення бізнес-процесів організації; знати основні положення розробки і впровадження на підприємстві системи управління бізнес-процесами при впровадженні системи менеджменту якості;

вміти: виділяти бізнес-процеси у системі управління підприємством; будувати систему стратегічних цілей і показників діяльності підприємства, інтегрувати її у систему управління підприємством; визначати основні складові оперативного управління діяльністю підприємства на основі принципів процесного підходу; розробляти стратегію реінжинірингу бізнес-процесів; обирати відповідно до різних функціональних галузей методи, моделі та алгоритми дослідження систем і підсистем бізнес-процесів; визначати цілі і критерії оптимізації бізнес-процесів на сонові ключових показників результативності бізнес-процесів; ранжувати бізнес-процеси, формувати основні етапи і процедури моделювання бізнес-процесів підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Реінжиніринг бізнес-процесів» базується на знаннях в області менеджменту, економіки, системотехніки, інформатики, інформаційних систем та технологій. Отримані в результаті вивчення дисципліни знання можуть бути використані у вивченні інших дисциплін загальнопрофесійного і спеціального циклів, а також при виконанні випускної кваліфікаційної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Концептуальні основи реінжинірингу бізнес-процесів

Тема 1. Система процесного управління.

Еволюція підходів до управління компанією. Поняття процесного підходу. Етапи формування процесної структури компанії. Впровадження процесного управління в існуючій компанії. Формула побудови та оптимізації організації. Моделювання бізнес-процесів. Об'єкти процесного управління: архітектура (система процесів) компанії; групи процесів/ процеси, закріплені за конкретними керівниками; типові процедури, що містять загальні вимоги для всієї компанії (або її частини); інформація про технології виконання процесів; база нормативно-методичних документів (регламенти процесів); автоматизовані ланцюжка операцій (Work Flow).

Тема 2. Ідентифікація і виділення бізнес-процесів.

Групи бізнес -процесів. Основні бізнес-процеси та їх характеристики. Бізнес-процеси забезпечення. Бізнес-процеси управління. Бізнес-процеси розвитку. Вплив стратегії і специфіки підприємства на склад бізнес -процесів. Основні правила ідентифікації та виділення бізнес-процесів. Дерево бізнес-процесів компанії. Розробка мережі бізнес-процесів. Правила опису бізнес-процесів. Глибина опису бізнес-процесів. Інші способи класифікації бізнес -процесів. Аутсорсинг процесів. Аутсорсинг для холдингів, великих і середніх компаній. Фактори що впливають на ефективність аутсорсингу. Стратегічний аутсорсинг та особливості його застосування в практиці вітчизняного бізнесу.

Тема 3. Технологія опису бізнес-процесів.

Визначення меж бізнес-процесів. Визначення основних входів і виходів бізнес-процесів. Горизонтальний і вертикальний опис бізнес-процесів. Способи опису бізнес-процесів. Класичний підхід і методологія опису бізнес-процесу. Опис оточення бізнес-процесу. Визначення зовнішніх і внутрішніх постачальників і клієнтів бізнес-процесів. Визначення основних взаємодій між бізнес-процесами. Побудова діаграм потоків даних - DFD. Побудова діаграми потоків робіт - WFD. Методи збору інформації при описі бізнес-процесів. Сім «золотих» правил опису бізнес -процесів.

Розділ 2. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів

Тема 4. Ранжування бізнес-процесів і розробка стратегії процесного вдосконалення.

Вибір пріоритетних бізнес-процесів. Критерії вибору. Оцінка важливості бізнес-процесів. Експертна оцінка. Розробка критеріїв важливості. Зіставлення бізнес-процесів і критичних чинників успіху. Вагове зіставлення бізнес-процесів і критичних чинників успіху. Розрахунок важливості бізнес-процесів. Оцінка проблемності бізнес-процесів. Експертна оцінка проблемності бізнес-процесів. Розробка критеріїв проблемності бізнес-процесів. Методика простий оцінки проблем процесу. Методика ваговій оцінки проблем процесу. Аналіз проблем процесу. Сутність методик простої і вагової оцінок проблемності процесу. Якісний граф зв'язків. Діаграма Ісікави, або діаграма «риб'ячий скелет». Кількісний граф зв'язків. Бенчмаркінг як інструмент оцінки сили проблем, пов'язаних з бізнес-процесами. Оцінка можливості проведення змін у бізнес-процесі. Перешкоди змін бізнес-процесів. Оцінка ресурсоемності зміни бізнес-процесу. Кінцевий розрахунок індексу можливості проведення змін бізнес-процесів. Розробка матриці ранжування бізнес-процесів. Застосування методики вибору пріоритетних бізнес-процесів.

Тема 5. Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів.

Визначення цілей і критеріїв оптимізації бізнес-процесів. Ключові показники результативності бізнес-процесів (KPI = Key Performance Indicator). Класифікація показників KPI. Показники бізнес-процесу. Критерії вибору KPI. Карта показників KPI. Кінцевий результат використання KPI.

Етапи розробки KPI: передпроектні роботи: отримання схвалення та підтримки вищих керівників, ініціація та планування проекту, створення проектної групи, проведення передпроектного дослідження; розробка методології системи KPI: оптимізація організаційної структури, розробка методичної моделі, розробка процесу управління компанією на основі KPI, розробка системи нормативно-методичної документації (регламентація); розробка інформаційної системи KPI: розробка

технічного завдання для налаштування (програмування) інформаційної системи, налаштування (програмування) інформаційної системи, навчання користувачів, проведення дослідної експлуатації; введення системи КРІ (методології та інформаційної системи) в промислову експлуатацію.

Принципи впровадження КРІ: правило «10/80/10», принцип керованості та контрольованості, принцип партнерства, принцип перенесення зусиль на головні напрями, принцип інтеграції процесів оцінки показників, звітності та підвищення продуктивності, принцип узгодження виробничих показників зі стратегією.

Тема 6. Роль і значення регламентуючих документів.

Етапи проектування організації. Основні призначення регламентів. Процесні і структурні регламенти. Структура системи регламентації. Правильний і неправильний підхід до регламентації. Технології бізнес-інжинірингу. Процесні регламентуючі документи. Характеристика розділів регламенту бізнес-процесу. Особливості використання регламенту бізнес-процесу. Регламент процедури. Структурні регламентуючі документи. Характеристика розділів регламентуючих документів.

Тема 7. Оцінка вартості бізнес-процесу його оптимізація.

Виділення бізнес-процесів компанії. Опис бізнес-процесів компанії. Оцінка вартості бізнес-процесів. Робота системи процесного обліку витрат. Можливі труднощі оцінки вартості процесу. Організація проекту з оптимізації бізнес-процесів. Етапи системи управління бізнес-процесами в компанії. Методи ефективного впровадження процесного управління в компанії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1 Концептуальні основи реінжинірингу бізнес-процесів					
Тема 1. Система процесного управління.	22	2	4	-	16
Тема 2. Ідентифікація і виділення бізнес-процесів.	22	2	4	-	16
Тема 3. Технологія опису бізнес-процесів.	22	2	4	-	16
Разом за розділом 1	66	6	12	-	48
Розділ 2 Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів					
Тема 4. Ранжування бізнес-процесів і розробка стратегії процесного вдосконалення.	21	2	4	-	15
Тема 5. Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів.	21	2	4	-	15
Тема 6. Роль і значення регламентуючих документів.	21	2	4	-	15
Тема 7. Оцінка вартості бізнес-процесу його оптимізація.	21	2	4	-	15
Разом за розділом 2	84	8	16	-	60
Усього годин	150	14	28		108

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/в
1	Система процесного управління.	2
2	Ідентифікація і виділення бізнес-процесів.	2
3	Технологія опису бізнес-процесів.	2
4	Ранжування бізнес-процесів і розробка стратегії процесного вдосконалення.	2
5	Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів.	2
6	Роль і значення регламентуючих документів.	2
7	Оцінка вартості бізнес-процесу його оптимізація.	2
	Усього	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/в
1	Система процесного управління.	
2	Ідентифікація і виділення бізнес-процесів.	4
3	Технологія опису бізнес-процесів.	4
4	Ранжування бізнес-процесів і розробка стратегії процесного вдосконалення.	4
5	Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів.	4
6	Роль і значення регламентуючих документів.	4
7	Оцінка вартості бізнес-процесу його оптимізація.	4
	Усього	28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/в
1	Система процесного управління.	16
2	Ідентифікація і виділення бізнес-процесів.	16
3	Технологія опису бізнес-процесів.	16
4	Ранжування бізнес-процесів і розробка стратегії процесного вдосконалення.	15
5	Методи аналізу та оптимізації бізнес-процесів.	15
6	Роль і значення регламентуючих документів.	15
7	Оцінка вартості бізнес-процесу його оптимізація.	15
	Усього	108

8. Види контролю і система накопичення балів

Система накопичення балів

№	Вид контрольного заходу/кількість контрольних заходів/кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдання самостійної творчої роботи Терміни виконання визначені в межах вивчення матеріалу курсу	9	4,5	40
2	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 1	4	2,5	10

3	Самостійне проходження тесту за матеріалом Розділу 2	4	2,5	10
4	Підсумковий контроль-залік Контрольне тестування за вивченим матеріалом (проводиться по завершенню вивчення курсу на вибір викладача в електронному або письмовому вигляді) Розв'язок розрахункової або ситуаційної задачі, виконання різних типів практичних завдань	1	25	25
			15	15
Усього		18		100

Накопичення балів протягом поточної атестації – загальна кількість балів за 2 поточні атестації не повинна перевищувати 60 балів.

1) робота на практичних та лабораторних заняттях (в аудиторії) – не більше 30 балів:

- виступ з теми дискусії – 5 балів;
- доповнення виступу, участь у дискусії – 3 бали;
- виконання контрольних робіт на практичних заняттях – 5 балів;
- розв'язання ситуаційних завдань з теми – 5 балів;
- складання атестації (або тестування) – 10 балів.

2) виконання завдань в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle – не більше 30 балів;

3) додаткові бали – не більше 5 балів (участь у науковій роботі, видання публікацій, підготовка тез доповідей на наукові науково-практичні конференції, участь з виступами на науково-практичних конференціях тощо). Враховуються за рішенням викладача у випадку набору студентами за результатами двох поточних атестацій менше 60 балів, однак, загальна сума в кінцевому рахунку не повинна перевищувати 60 балів.

Загальна сума балів протягом поточних атестацій розраховується як середньозважена оцінка, враховуючи максимальну активність та успішність студентів.

Загальна кількість балів за підсумковий контроль – екзамен – складає не більше 40 балів. Проведення підсумкового контролю складається з:

- перевірки рівня засвоєння теоретичних положень (відповіді на питання, пояснення термінів та дефініцій, виконання тестових завдань) – не більше 25 балів;
- перевірки рівня практичних знань (розв'язок розрахункових або ситуаційних задач, виконання різних типів практичних завдань) – не більше 15 балів.

Допуск до підсумкового контролю – 35 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Абдикеев Н. М. Реинжиниринг бизнес-процессов / Н. М. Абдикеев, Т. П. Данько, С. В. Ильдеменов, А. Д. Киселев. – 2-е изд., испр. – М. : Эксмо. – 2012. – 592 с.
2. Елифаров В. Г. Бизнес-процессы: Регламентация и управление: Учебник / В. Г. Елифаров, В. В. Репин. – М. : ИНФРА-М, 2016. – 319 с.
3. Кондратьев В. В. Показываем бизнес-процессы / В. В. Кондратьев, М. Кузнецов. – М. : Эксмо, 2012. – 256 с.
4. Котлер Ф. Стратегический менеджмент по Котлеру. Лучшие приемы и методы / Филип Котлер, Роланд Бергер, Нильс Бикхофф. — М.: Альпина Паблишер, 2012. — 144 с.
5. Лепейко Т. І. Реінжиніринг бізнес-процесів: Навчальний посібник у схемах і таблицях / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 80 с.
6. Менеджмент процессов / Под ред. Й. Беккера, Л. Вилкова, В. Таратухина и др.; [пер. с нем.]. – М. : Эксмо, 2014. – 384 с.
7. Панов М. М. Оценка деятельности и система управления компанией на основе КРІ. / М. М. Панов— М.: Инфра-М, 2012. — 255 с.
8. Репин В. В. Бизнес-процессы компании: построение, анализ, регламентация / В. В. Репин. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2007. – 240 с.
9. Репин В. В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов / В. В. Репин, В. Г. Елифаров. – 4-е изд. – М.: Стандарты и качество, 2016. – 408 с.
10. Хаммер М. Реінжиніринг корпорації: маніфест революції в бізнесі / М. Хаммер, Д. Чампі. – СПб., 2010. – 332 с.

Додаткова:

1. Анисимов Ю.П. Управление бизнес-процессами выпуска новой продукции: Монография / Ю.П. Анисимов, Ю.В. Журавлев, С.В. Шапошникова; Под ред. Ю.П. Анисимова; Воронеж.гос.технол.акад. Воронеж, 2013. – 456 с.
2. Дученко М.М. Адаптивна модель кластеризації підприємств відновлювальної енергетики через реінжиніринг спільних бізнес процесів [Електронний ресурс] / М.М. Дученко, С.В. Денисенко // Ефективна економіка – 2011. - № 11. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?nomer_data=11&year_data=2011.
3. Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів виробничих підприємств: Монографія / За заг.ред.канд.екон.наук, доц. Л.М.Таранюк. – Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1» ТОВ, 2010. – 440 с.
4. Єрмошенко М. М. Менеджмент : навч. посіб. / М. М. Єрмошенко, С. А. Єрохін, О. А. Стороженко / Національна академія управління. – К. : НАУ, 2012. – 656 с.
5. Журавлева И.О. Методология реинжиниринга бизнес- процессов на основе системного подхода // Проблемы современной экономики. – 2016. - № ¾ (19/20).
6. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підруч. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник ; [2-ге вид., випр. і доп.]. – К. : Академвидав, 2007. – 464 с.
7. Кутелев П. В. Организационный инжиниринг: Технология реинжиниринга бизнеса / П. В. Кутелев. – Ростов-на Дону : Феникс, 2009. – 245 с.
8. Менеджмент : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. В. І. Крамаренко. – К. : ЦНЛ, 2010. – 248 с.
9. Олійник О. М. Основи менеджменту : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів. / О. М. Олійник, А. С. Татаринцева. – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – 108 с.
10. Сухарський В. С. Менеджмент (загальний з основами спеціального) : навч. посіб. / В. С. Сухарський ; [2-ге вид., доп., перероб.]. – Тернопіль : Астон, 2011. – 352 с.
11. Таранюк Л.М. Методика стратегічного аналізу при проведенні реінжинірингу бізнес-процесів промислового підприємства / Л.М.Таранюк // Механізм регулювання економіки. – 2010. - № 4. – С. 120-126.
12. Таранюк Л.М. Методологія реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств / Л.М.Таранюк // Механізм регулювання економіки. – 2011. - № 1. – С. 111-119.
13. Черемных О. С. Стратегический корпоративный реинжиниринг: процессно-стоимостной подход к управлению бизнесом / О. С. Черемных, С.В. Черемных. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 736 с.
14. Череп А. В. Реінжиніринг – філософія управління підприємством харчової промисловості: монографія / А. В. Череп, К. Л. Потопа, О. В. Ткаченко. – К. : Кондор, 2009. – 368 с.
15. Шегда А. В. Менеджмент : підруч. / А. В. Шегда. – К. : Знання, 2008. – 687 с.

16. Parmenter D. Key Performance Indicators: Developing, Implementing and Using Winning KPI's. / David Parmenter — New Jersey, USA: John Wiley & Sons, inc., 2007. — С. 233.

Інформаційні ресурси:

1. *Періодичні видання України з проблем бізнесу та реінжинірингу бізнес-процесів:*
1. www.business.ua – журнал «Бизнес»
2. www.expert.ua – журнал «Експерт–Украина»
3. www.kommersant.ua – газета «Коммерсант–Украина»
4. www.companion.ua – журнал "Компаньон"
5. www.investgazeta.net – «Украинская инвестиционная газета»
6. www.korrespondent.net – Українська мережа новин "Korrespondent.net"

Корисні сайти з реінжинірингу бізнес-процесів:

<http://books.efaculty.kiev.ua/men/6/t3/2.html>

<http://economic.in1.com.ua/book/34/2294.html>

<http://www.readbookz.com/cat/10.html>

<http://www.management.com.ua/>

<http://www.cfin.ru/management/index.shtml>

<http://www.inform.od.ua/>

<http://www.management.web-standart.net/rubrics/issues/15/>

http://www.hellmann.net/ru_HK/

<http://www.progressive-management.com.ua/statyi-avtora/reengineering-business-process>

Погоджено _____

відділ з навчальної роботи

« _____ » _____